

Atacamaöknen, Chile 2013.

När man åker bil norrut från Iquique går vägen först rakt österut några mil och därefter rakt norrut och parallellt med kusten, men någon mil inne i landet. Man ser inte havet förrän man kommer till Chiles nordligaste stad Arica, endast ett par mil söder om gränsen till Peru. Lite trist att inte kunna åka längs kusten, men så är det. Det är inte skit att åka på spikraka vägar genom en av de torraste öknarna i världen. Om någon händelsevis skulle tro att det är tråkigt att färdas på "oändliga" raksträckor så vill jag härmed påstå att det är det inte. Även om vi har åkt på liknande ställen tidigare i södra Argentina är det ju ändå unikt för oss nordbor och vi åkte varje mil relativt sakta och njöt. Sträckan från Iquique till Arica är 32 mil.

Exempel på en raksträcka. Så här såg det ofta ut mil efter mil. Här växer inte ett enda grässtrå. Får man motorstopp eller annat fel på bilen är man helt hjälplös och kan endast lita på att fixa själv eller att någon förbipasserande kommer att stanna. Ingen mobiltelefon fungerar här! Vägen heter Panamerican Highway (Ruta 5) och går från Chiles norra gräns mot Peru till staden Quellón på ön Chiloé i söder, sammanlagt 3364 km.

Salitrera Santiago Humberstone

Bara någon mil från Iquique kom vi till ett ställe som vi läst om i vår resehandbok, Lonley Planet. Det var en f.d. gruvstad mitt i öknen. I gruvan utvanns salpeter under åren 1872 till 1960.

1960 lades gruvan ner och ALLT lämnades åt sitt öde. Eftersom gruvstaden ligger i den torraste av öknar är allt bevarat precis som det var när det lämnades. I dag är det en spökstad och samtidigt ett gigantiskt museum. 1970 fick staden status som nationalmonument och öppnades för turism. År 2005 blev den ett världsarv. Vi stannade till och spenderade ett par timmar där. Eftersom vi inte räknade med att det skulle finnas övernattningsställen före Arica var vi tvungna att hålla ett visst tempo, inte alltför högt, men i alla fall så att vi skulle komma fram till Arica i dagsljus.

Det är ju alldeles otroligt. Allt hade lämnats som det var när det var i full drift. Precis som norrmännen gjorde när de lämnade valfångststationen Grytviken på Sydgeorgien i mitten på 1900-talet och som människorna gjorde på Påskön en gång i tiden. Inte nog med detta. Samma sak hände ju när verksamheten i sågverket i Vålbacken utanför Brunflo upphörde på 1900-talet. Allt ligger kvar. Är det så att det är ett mönster i vad som händer när en mångårig verksamhet plötsligt tar slut? Man verkar släppa det man har i händerna och går hem. På alla dessa ställen ligger ju alla verktyg mm. kvar där man lämnade dem.

Runt torget ligger byggnader med typiskt sydamerikanskt utseende. I den vänstra var det ett antal olika faciliteter och i den högra ett hotell.

Vi måste ju provasitta i en av de skolsalar vi såg.

Man hade också en riktig simbassäng. Här hade man sim- och hopptävlingar. Bassängen är gjord i stålplåt som har skarvats med nitar. Gissningsvis med samma teknik som man byggde fartyg vid den tiden.

Vart vi än kom såg vi ständigt tecken på svensk lastbilsindustris framgångar i Sydamerika, särskilt i Chile, men även i Argentina. Ibland kändes det som ungefär varannan stor lastbil var Volvo eller Scania. På nedre bilden till höger kan vi se att det kan gå illa även för en Volvo.

I öken är det inte bara slättlandskap. Vi måste också passera ett bergsområde. Det är oerhört djupa dalar och räcken finns inte alls vid dessa branter.

Det är några hundra höjdmeter ner till botten. Där nere kan man odla tack vare att det alltid (eller i alla fall oftast) finns en flod i dalgångarna. På den högra bilden ses en bevattningsanordning som är vanlig i Sydamerika (och i många andra länder förstås). Detta är nog den första jag har sett som inte går runt i 360 grader, utan den måste vända efter ett halvt varv.

Framme i Arica, Chiles nordligaste stad, som ligger endast ca 10 km från den Peruanska sydgränsen. Berget på bilden heter Morro de Arica. Vi gick en stig dit upp för att kolla utsikten.

Från toppen har man en fantastisk utsikt över Stilla havet, Arica och ända in i Peru.

Jag måste ha med en fågel också. Jag kan inte namnet på den, men jag är ganska säker på att det är en hägerart. De små öarna är öar som är fullproppade med fågelspillning, s.k. guano. Båda fotade vid Stilla havet utanför Arica.

Reinhold Skoglund (fortsättning följer)